

Kuopion kaupungin päätösten vaikutusten ennakoarviointi

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 293
7042/00.01.03/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

hallintojohtaja Tero Oinonen, p. 044 718 2021
hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, p. 044 718 2060
koordinaattori Sanna Korhonen, p. 044 718 2499
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää ottaa päätösten vaikutusten ennakoarvioinnissa käyttöön liitteenä olevat ohjeet ja ennakoarviointilomakkeen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Vaikutusten arviointien taustaa

Päätösten vaikutusten arvioinnilla toteutetaan eri lainsäädännöissä olevia arviointiin liittyviä kunnan tehtäviä. Arvioinnin pohjaa eri näkökulmien osalta on mm. laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021 §6, hyvinvointi- ja terveysvaikutukset), laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986 §4, sukupuolivaikutukset), maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999 §5, kaavan laadinnan yhteydessä), perusopetuslaissa (628/1998 § 3a, lapsen etu), varhaiskasvatuslaissa (2018/540 4 §, lapsen etu) sekä YK:n lasten oikeuksien sopimuksessa (60/1991, 3artikla, lapsen etu). Arvioinnin tavasta ei ole säädetty. Kuntaliitto on suosittanut kunnille vaikutusten ennakoarvioinnin käyttöön ottamista kunnallisessa päätöksenteossa ja tehnyt arviointiin liittyvää ohjemateriaalia.

Vaikutusten arviointi Kuopion kaupungissa

Kuopion kaupungilla päätösten vaikutusten arviointi nykymuodossaan otettiin käyttöön vuonna 2014. Sitä ennen arviointia tehtiin lähinnä ilmasto- ja yritysvaikutuksista tai se oli satunnaista. Vaikutusten arviointia on vuosien saatossa täydennetty mm. lisäämällä siihen strategiavaikutukset.

Kaupungin olemassa olevan hallinnollisen ohjeistuksen (kaupunginjohtajan johtoryhmä 9.9.2022) mukaisesti toimituspäätöksentekoon vietävistä päätöksistä valmistellaan päätösten vaikutusten ennakoarviointi. Arvioiminen toteutetaan erillisellä lomakkeella, jossa arvioidaan päätöksen strategiavaikutukset, sekä vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja ilmastoon, kunnan talouteen ja henkilöstöön sekä yrityksiin. Arvioinnit liitetään kokousasian liitteeksi. Lapsivaikutusten laajemmasta arvioinnista on erillinen ohjeistus.

Lapsivaikutusten arviointi on päätetty ottaa Kuopiossa käyttöön osana Unicefin lapsiystävällinen kunta –mallia. Tavoitteena on, että Kuopiossa on käytössä selkeät ohjeistukset lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamiseksi. Kuopiossa toteutetaan lapsivaikutusten arviointia osana kaikkea päätöksentekoa. Toteutettavan lapsivaikutusten arvioinnin laajuus riippuu päätettävästä asiasta.

Lapsivaikutusten arvioiminen on tehty osana ennakkoarvioinnin ihmisvaikutusten arvioimista tai laajemmin omana erillisenä arviointinaan.

Vaikutusten arvioinnin lomake

Lapsen oikeuksien neljän yleisperiaatteen toteutumisen arvioiminen lisätään omaksi osiokseen ennakkovaikutusten arviointilomakkeeseen. Lapsen oikeuksien sopimuksen neljä yleisperiaatetta ovat lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus, lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen sekä lapsen edun huomioiminen.

Samalla ennakkoarvioinnin lomaketta täydennetään maaseutuvaikutusten arvioinnin osiolla. Maaseutuvaikutusten arvioinnista ei säädetä suoraan lainsäädännössä, se on päätöksenteon ja sen valmistelun avuksi kehitetty menetelmä, jonka avulla voidaan tunnistaa päätösten seuraamuksia maaseudulla asuville ihmisille, alueilla toimiville yrityksille ja yhteisöille.

Lapsi- ja maaseutuvaikutusten osioiden lisääminen osaksi kaikkien ohjeen mukaisten toimielinpäätösten ennakkoarviointia, tuo näkyväksi aiempaa laajemmin päätöksen vaikutuksia lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen toteutumisen ja maaseudun palveluiden, demokratian ja elinvoiman osalta.

Vaikutusten arvioinnin toteuttaminen ja laajuus

Asian valmistelija yhdessä esittelijän kanssa vastaa päätöksen vaikutusten ennakkoarvioinnin toteuttamisesta ja päättävät sen laajuudesta. Tiedonkeruun ja osallistamisen laajuus riippuu valmisteltavasta aiheesta, jo käytettävissä olevasta tiedosta ja arvioinnin laajuudesta.

Ohjeessa on kuvattu toimielinpäätöstyyppit, joissa ennakkoarviointia ei toteuteta. Näitä ovat mm. yksilöä koskevat asia, hallinnon sisäiset järjestelyt, oikaisuvaatimukset, virkojen täyttäminen, asiat, joista on lainsäädännössä säädetty tai muussa kuntaa koskevassa ohjeistuksessa määrätty sekä toimeenpanoa koskeva asia tai jo aiemmin ennakkoarvioitu asia.

Tavanomaista tarkempi vaikutusten arviointi tehdään osana erilaisten kaupunkitasoisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua ja kun kyseessä on kaupunkitasoinen muutos palveluissa tai uusi järjestämistapa: mm. kaupunkitasoinen palveluverkkoselvitykset tai toimintaa linjaavat ohjelmat. Lapsivaikutusten tarkempaan arvioimiseen on olemassa oma lomake ja ohje sekä saatavilla koulutusta. Myös tarkemman arvioinnin kohteena on lapsen oikeuksien neljän yleisperiaatteen toteutuminen.

Vaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnilla toteutetaan ihmisvaikutusten arviointia kohdennetusti lasten ja nuorten osalta ja tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutuksia lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen toteutumisen osalta. Maaseutuvaikutusten arvioinnilla ennakoidaan ihmisvaikutuksia erityisesti suhteessa maaseudulla asuvien palveluihin, demokratiaan ja elinvoimaan.

Vaikutusten ennakkoarviointiin tehty ohje selkeyttää sitä, minkä tasoinen arviointi erilaisten päätösten valmistelussa tehdään ja ohjaa valmistelijan työskentelyä.

Liitteet

7042/2024 liite: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi_KH_21.10.2024

7042/2024 liite: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointilomake

7042/2024 liite: Vaikutusten ennakkoarviointi vaikutusten ennakkoarvioinnista

KUOPIO

**Päätösten
vaikutusten
ennakkoarviointi**

Kaupunginhallitus 21.10.2024

Ennakkoarvioinnin perusta

- Arvioinnin pohjaa eri näkökulmien osalta on mm. laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6), laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (§4), maankäyttö- ja rakennuslaissa (§5), sekä YK:n lasten oikeuksien sopimuksessa (3 artikla). Arvioinnin tavasta ei ole säädetty.
- Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion päätöksenteossa on hyväksytty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 9.9.2022. Päivitetty ohje ja lomakkeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 21.10.2024.

Vaikutusten ennakoarviointi päätöksenteossa

- Kaupungin tekemät päätökset vaikuttavat suoraan tai välillisesti ihmisiin, ympäristöön, talouteen ja yrityksiin, minkä vuoksi päätöksiä on hyvä arvioida etukäteen. Ennakoarviointi onnistuu parhaiten, kun se liitetään osaksi valmistelu- ja päätöksentekokäytäntöjä. Päätöksen vaikutuksia arvioidaan seuraavasti:
- Strategiavaikutus
- Vaikutukset ihmisiin
- Lapsivaikutukset
- Vaikutukset maaseutuun
- Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon
- Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön
- Vaikutukset yrityksiin

Ennakkoarvioinnin valmisteleminen

- Vaikutusten ennakkoarviointiohjeessa on määritetty tilanteet, jolloin arviointia ei tehdä, milloin päätösten vaikutusten arviointi tehdään sekä milloin tehdään tavanomaista tarkempi arviointi.
- Asian valmistelija yhdessä esittelijän kanssa vastaa päätöksen vaikutusten ennakkoarvioinnin toteuttamisesta ja päättävät sen laajuudesta.
- Ennakkoarviointi voidaan toteuttaa asiasta riippuen nopeasti tai enemmän aikaa käyttäen ja laajemmin toimijoita osallistaen.
- Keskeiset tulokset tiivistetään kokousasian selostusosassa ja arviointilomake liitetään kokousasian liitteeksi.

Tilanteet, joissa ennakkoarviointia ei tehdä

Ennakkoarviointi ei tarvita, kun toimielinpäätöksessä kyseessä on mm.

- yksilöä koskevat asia tai hallinnon sisäisiä järjestelyjä koskeva asia
- Oikaisuvaatimus ja tiedoksi merkittävä asia
- viran tai toimen täyttäminen,
- Asiakokonaisuuksissa, mistä on lainsäädännössä säädetty tai muussa kuntaa koskevassa ohjeistuksessa määrätty
- toimeenpanoa koskeva asia tai jo aiemmin ennakoarvioitu asia
- toiminnan seuranta tai lausuntoihin ja esityksiin vastaaminen
- Kriisi / poikkeustilanne

Vaikutusten ennakoarvioinnin tekeminen

Vaikutusten ennakoarviointi

- Vaikutusten arviointi tehdään toimielinpäätöksiin (huomaa päätösryhmät, joissa arviointia ei tehdä)
- Arviointi tehdään vaikutusten ennakoarviointilomakkeella.

Tavanomaista tarkempi vaikutusten ennakoarviointi

- Tavanomaista tarkempi vaikutusten arviointi tehdään osana erilaisten kaupunkitasoisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua ja kun kyseessä on kaupunkitasoinen muutos palveluissa tai uusi järjestämistapa: mm. kaupunkitasoinen palveluverkkoselvitykset tai toimintaa linjaavat ohjelmat.

Osallistaminen ennakkovaikutusten arviointiin

- Osallistaminen tarkoittaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien tarjoamista päätöksentekoon liittyviksi määritetyille ryhmille. Tiedonkeruu ja osallistaminen riippuu aiheesta, jo käytettävissä olevasta tiedosta ja arvioinnin laajuudesta.
  - Kaikissa arvioinneissa ei ole tarvetta kuulla kuntalaisia erikseen, vaan viranhaltija-/asiantuntija- /toimielintyöskentely riittää.
  - Päätöksenteon laajuudesta ja aiheesta riippuen voidaan osallistaa esimerkiksi palvelun käyttäjiä, yhteistyökumppaneita, kuntalaisia tai henkilöstöä. Myös vaikuttamistoimielimiä ja kaupungin työryhmiä voidaan osallistaa valmistelussa.
- Osallistamista voidaan tehdä eri menetelmillä, esimerkiksi kyselyillä ja tiedon keräämisellä, keskustelutilaisuuksilla tai muilla toiminnallisilla menetelmillä. Menetelmät voivat olla valmistelua varten erikseen organisoituja tai osa olemassa olevia toimintoja kuten asiakaspalautteen keräämisen hyödyntäminen.

Kuopion kaupunki

Päivämäärä

7042/2024
Julkinen

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

[Arvioitavan päätöksen otsikko]

[Valmistelijan nimi]

[Lisää tähän valmisteluryhmä, jos arviointi on tehty ryhmässä]

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none"> Elinympäristö ja osallisuus Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen		
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none"> Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta		
3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> Kiertotalous ja resurssiviisaus Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky		
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> Sujuva ja uudistuva toiminta Uudistuva johtaminen Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Kestävä talous		
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys		

Johtopäätös ja perustelut:

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset___ Ikääntyneet___

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)		
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)		
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)		
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)		
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)		
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)		
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen		

Johtopäätös ja perustelut

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)		
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)		
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)		
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		
Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)			

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)		
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetoimatekijät)		
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)		
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		
Johtopäätös ja perustelut			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttämisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikennetkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)		
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen		
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen		
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen		
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön		
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen		
Johtopäätös ja perustelut			

Ennakoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)		
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)		
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin		
Johtopäätös ja perustelut			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaisusta tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä		
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan		
3	Työpaikkojen muodostumiseen		
4	Yritysten kehittämiseen		
5	Yritysten työvoiman saantiin		
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen		
7	Yritysten asiakasvirtaan		
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin		
Johtopäätökset ja perustelut			

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Kuopion kaupungin vaikutusten ennakoarviointi

hallintopäällikkö Maikki Rouvinen

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none"> Elinympäristö ja osallisuus Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen		Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan sekä vaikutukset palveluihin. Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, kehittymiseen ja kuulluksi tulemiseen.
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none"> Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)
3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> Kiertotalous ja resurssiviisuus Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun palveluihin (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri) ja lapsivaikutusten arvioinnilla vastaavasti lapsiin liittyvät vaikutukset.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> Sujuva ja uudistuva toiminta Uudistuva johtaminen Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Kestävä talous	++	Linjaus ohjaa valmistelijoita päätösten vaikutusten ennakoarviointien tekemisessä.

Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	Ei vaikutuksia.
Johtopäätös ja perustelut: Maaseutu- ja lapsivaikutusten lisääminen toimielinpäätösten ennakkoarviointiin tuo aiempaa paremmiin näkyväksi päätöksen strategiaan liittyvät maaseutu- ja lapsivaikutukset.	

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)			
Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia: Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki_x Lapset_x Nuoret x Aikuiset___ Ikääntyneet___ Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea) ja syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen. Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen) ja syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen (esim. miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen) Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset demokratiaan (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan,	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus

	virkistämiseen, riskikäyttäytymiseen)		elämään, henkinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin)
4	Terveyteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, henkinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen)
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut) Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset demokratiaan (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen)
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen.
Johtopäätös ja perustelut Lapsivaikutusten arvioinnilla toteutetaan ihmisvaikutusten arviointia kohdennetusti lasten ja nuorten osalta ja tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutuksia lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen toteutumisen osalta. Maaseutuvaikutusten arvioinnilla ennakoidaan ihmisvaikutuksia erityisesti suhteessa maaseudulla asuvien palveluihin, demokratiaan ja elinvoimaan.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun palveluihin (asumisen ja palveluiden saatavuus, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)

2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin. Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. millaisia riskejä ja haittoja sekä muita seurauksia muutoksesta, esimerkiksi ilmastomuutokseen liittyen, voi tulevaisuudessa aiheutua lapsen turvallisuudelle?)
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	++	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen) sekä maaseudun palveluihin.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin.

Johtopäätös ja perustelut

Ympäristö ja ilmastovaikutusten osalta maaseutuvaikutusten lisääminen osaksi toimielinpäätösten vaikutusten arvioimista voi lisätä asioiden näkyvyyden tarkastelemista erityisesti maaseudun näkökulmasta.

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	++	Valmistelijoille on käytettävissä tarkennettu ohje päätösten vaikutusten ennakoarviointiin.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	++	Lapsi- ja maaseutuvaikutusten ennakoarvioinnilla tuodaan näkyväksi päätösten maaseutuun ja lapsiin liittyvät talousvaikutukset.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++	Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin ohjeella tarkennetaan ja yhtenäistetään toimintatapoja.

Johtopäätös ja perustelut

Vaikutusten ennakoarviointiin tehty ohje selkeyttää sitä, minkä tasoinen arviointi erilaisten päätösten valmistelussa tehdään ja ohjaa valmistelijan työskentelyä.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkoituksista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan (elinkeinot, yrittäjäyys, työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan.
4	Yritysten kehittämiseen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan.
5	Yritysten työvoiman saantiin	++	Lapsivaikutusten arvioinnilla tuodaan näkyväksi päätöksentekoon lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (esim. asumiseen, perheeseen ja palveluihin) Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin (mm. asumiseen ja infrastruktuuri)
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin.
7	Yritysten asiakasvirtaan	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudulla asuvien palveluihin.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	++	Maaseutuvaikutusten arvioimisella tuodaan näkyväksi päätöksen vaikutukset maaseudun elinvoimaan.

Johtopäätökset ja perustelut

Yritysvaikutusten osalta maaseutuvaikutusten lisääminen osaksi toimielinpäätösten vaikutusten arvioimista voi lisätä asioiden näkyvyyden tarkastelemista erityisesti maaseudun näkökulmasta.

Kuopion kaupunki
Hallinnon palvelut

Päivämäärä

7042/2024
Julkinen

Täydentävien arviointien toteuttaminen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: Ei
- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: Ei
- Maaseutuvaikutusten arviointi: Ei
- Muu vaikutusten arviointi: Ei

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: Ei